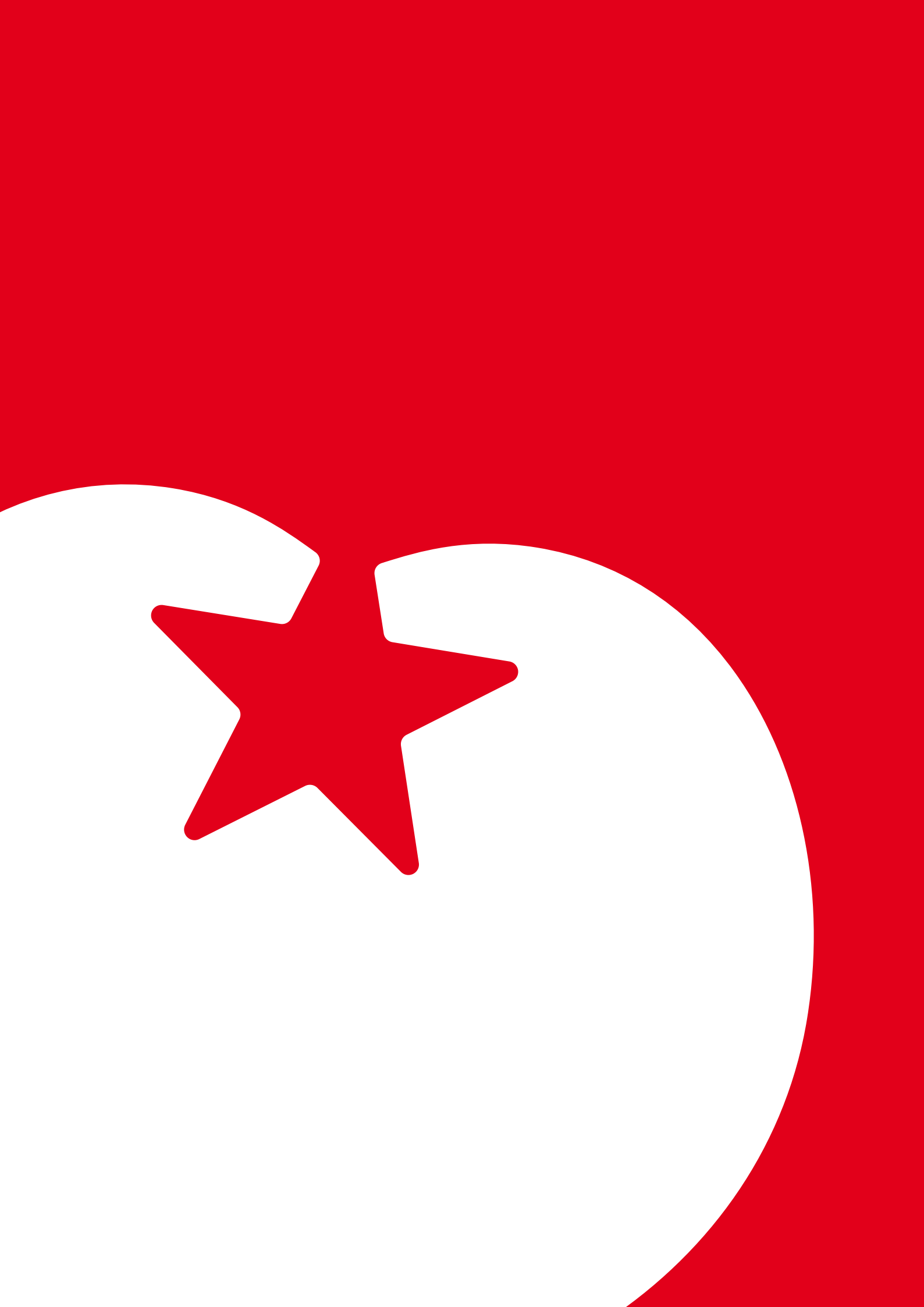

**EEN BETER
NEDERLAND
VOOR
MINDER GELD**

**FINANCIËLE BIJLAGE BIJ HET SP
VERKIEZINGSPROGRAMMA**

SP.

Financiële bijlage bij het SP verkiezingsprogramma

In deze bijlage wordt een verantwoording gegeven van de financiering van het SP-verkiezingsprogramma 'Een beter Nederland, voor minder geld' voor de periode 2011-2015. Het Centraal Plan Bureau (CPB) zal ons programma nog doorrekenen. Daarom gaat het hier om een voorlopige financiële paragraaf. De definitieve financiële paragraaf zal eind mei verschijnen.

Nederland is eind 2008 in de diepste recessie sinds de Tweede Wereldoorlog beland. In 2009 kromp de economie met een nog nooit vertoonde vier procent. Dat is meer dan in het zwaarste jaar uit de crisis van de jaren dertig van de vorige eeuw. De economie lijkt vanaf dit jaar weer heel voorzichtig uit een diep dal te klimmen. Dit herstel is echter nog onzeker en kwetsbaar. Als gevolg van de diepe recessie die ons land getroffen heeft zijn de belastinginkomsten van de overheid dramatisch teruggelopen. De overheidsuitgaven zijn gestegen doordat onder meer het aantal werkloosheidsuitkeringen fors is toegenomen. Het gevolg hiervan is dat het overschot op de overheidsbegroting van 0,7% bbp in 2008 is omgeslagen in een fors tekort van naar verwachting 6,3% bbp in 2010.

Gelukkig lijkt het erop dat een fors deel van dit enorme begrotingstekort tijdelijk van aard is. Volgens het CPB zal het begrotingstekort bij 'ongewijzigd beleid' meer dan halveren tot 2,9% bbp in 2015. Daarmee ligt het tekort net onder de Europese norm van maximaal 3% uit het verdrag van Maastricht. De CPB voorspellingen maken echter ook duidelijk dat tenzij er sprake is van forse 'inhaalgroei', het begrotingstekort niet als vanzelf weer zal verdwijnen. Daar komt nog bij dat de kosten van de vergrijzing hoger lijken uit te vallen dan een paar jaar geleden nog werd verwacht. Het is mooi dat we later allemaal nóg ouder worden dan we een paar jaar geleden verwacht hadden. Maar de keerzijde daarvan is dat ook leidt tot hogere uitgaven voor de AOW. Ook de kosten van de gezondheidszorg blijven op de lange termijn sneller groeien dan onze nationale welvaart. Beide effecten leiden zonder ingrijpen op termijn tot een groter begrotingstekort.

In de komende kabinetsperiode zal de overheid het tekort daarom moeten beperken. In deze financiële bijlage schetsen we de hoofdlijnen van onze plannen daarvoor. We maken daar wel een grote kanttekening bij. Overal in de wereld – van Griekenland tot in de VS – maken overheden plannen om de enorm gegroeide overheidstekorten te beperken. Het gecombineerde effect daarvan kan een grote bedreiging worden voor het economisch herstel. Zowel mondiaal of alleen regionaal (de eurozone). Ook al leggen we nu deze plannen voor, als het economisch herstel niet doorzet of stopt, dan zullen we niet aarzelen om deze plannen te temporiseren. De SP wil de economie niet kapot bezuinigen of het herstel in de knop breken. De crisis heeft een gat geslagen in de overheidsfinanciën en op de lange termijn dreigen nieuwe tekorten. Omdat de komende kabinetsperiode een periode van zo'n vijf jaar beslaat is het niet reëel, nog verstandig, om alle bestaande en dreigende nieuwe tekorten in vijf jaar te willen dichten. Dat zou een dermate grote bezuinigingsoperatie worden dat er een grote kans zou ontstaan op een 'double dip' – een nieuwe recessie. Gezien de omvang van het tekort ligt een geleidelijke beperking van het tekort in de komende 10-15 jaar meer voor de hand. Voor de komende kabinetsperiode impliceert dat een bedrag van tien miljard euro.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54

1 Met dit verkiezingsprogramma doet de SP voorstellen voor 10 miljard aan tekortreductie in de komende
2 kabinetsperiode. Dit willen we bereiken door zo'n 14 miljard te besparen op de overheidsuitgaven en door
3 voor ruim 6 miljard aan extra overheidsinkomsten te verkrijgen. Omdat de SP in dit programma ook voor-
4 stellen doet voor zo'n 10 miljard aan extra uitgaven voor sociale wederopbouw komt de netto reductie van
5 het tekort op 10 miljard uit. De geleidelijke beperking van de hypotheekrenteaftrek en verhoging van de vil-
6 labelasting leidt op de lange termijn, na 2015, tot een extra besparing van ruim 6 miljard. Daarmee komt de
7 totale beperking van het bestaande tekort en de toekomstige tekorten op zo'n 16 miljard. Dat is meer dan
8 de helft van het totaal van 29 miljard euro dat het CPB berekende aan bestaande en toekomstige tekor-
9 ten. Dat is meer dan voldoende voor een kabinetsperiode. Het is idioot om in vijf jaar alle tekorten voor de
10 komende vijftig jaar te willen oplossen. En dat ook nog eens in de ergste crisis in tachtig jaar.

11 **BETER INVESTEREN**

12 In totaal wil de SP de komende vier jaar zo'n 10 miljard investeren in een beter Nederland. Dit bedrag is
13 over een aantal prioriteiten verdeeld. De SP wil anderhalf miljard extra investeren in het onderwijs. Dit is
14 onder andere nodig om de arbeidsvoorwaarden van de mensen die in het onderwijs werken te verbeteren.
15 Ook komt er meer geld voor universiteiten en promovendi. Het VMBO krijgt de middelen om de schooluit-
16 val te bestrijden. Ook het basis- en speciaal onderwijs krijgen meer middelen.
17 Om Nederland socialer te maken en de armoede te bestrijden wordt het sociaal minimum verhoogd. Er
18 komt ruim twee miljard beschikbaar voor armoedebestrijding.

19
20
21 In de gezondheidszorg wordt geïnvesteerd in meer handen aan het bed. De eerstelijnszorg en de preven-
22 tie in de gezondheidszorg worden versterkt. Voor iedere dakloze komt onderdak beschikbaar. Het CPB
23 veronderstelt in haar berekeningen voor 'ongewijzigd beleid' dat het eigen risico wordt verhoogd van 165
24 naar 775 euro. Waar president Obama eindelijk een verplichte ziektekostenverzekering voor alle Amerika-
25 nen invoert, voelt de SP er niets voor om die in Nederland weer verplicht af te schaffen voor de eerste 775
26 euro aan ziektekosten. Daarmee zou de bestaande risicosolidariteit tussen verzekerden vergaand worden
27 uitgehold. Ten opzichte van de CPB berekeningen leidt dit tot 4 miljard aan extra collectieve uitgaven en 4
28 miljard aan collectieve lasten als gevolg van hogere premies voor de zorgverzekering. In de praktijk is dit
29 voor burgers geen lastenverzwaring omdat deze kosten anders uit de eigen portemonnee hadden moeten
30 worden betaald waar de SP dit collectief wil blijven verzekeren.

31
32 Er komen 1500 extra agenten, vooral wijkagenten, om de veiligheid te vergroten. Maar ook de capaciteit
33 van de rechterlijke macht wordt vergroot om te voorkomen dat de bestrijding van de criminaliteit daar
34 stopt. Het openbaar vervoer wordt verbeterd.

35
36 Ook komt er meer geld beschikbaar voor duurzame landbouw en energie. En er komt een einde aan de
37 vervuiling van het budget voor ontwikkelingssamenwerking met oneigenlijke uitgaven, zoals kwijtschelding
38 van exportkredieten voor het Nederlandse bedrijfsleven, waardoor de échte ontwikkelingshulp stijgt.

39 **BETER BESPAREN**

40
41 Om deze extra uitgaven te kunnen financieren wil de SP 14 miljard besparen op andere overheidsuitgaven.
42 Deze besparingen zijn opgebouwd uit een groot aantal kleinere bedragen en enkele grote besparingen.
43 Werkgevers moeten bijvoorbeeld hun maatschappelijke verantwoordelijkheid gaan nemen en verplicht
44 worden om meer gedeeltelijk arbeidsongeschikten in dienst te nemen. Doen ze dat niet dan krijgen ze een
45 forse boete. De WW zou ook door de gemeenten kunnen worden uitgevoerd, zoals dat nu ook al met de
46 bijstand gebeurt. Dat zijn we gelijk ook van het UWV af. Ook de commerciële re-integratie kan fors goed-
47 koper. De kinderbijslag wordt inkomensafhankelijk.

48
49 De SP wil fors bezuinigen op de defensie uitgaven, onder meer door geen nieuwe straaljagers te kopen.
50 Maar ook door het ambitieniveau voor internationale operaties te verminderen door aan minder missies
51 op hetzelfde moment mee te doen. Daarnaast kan er bespaard worden op materieel en personeel door
52 bijvoorbeeld het aantal tankbataljons en pantserinfanterie te verminderen aan te schaffen en onderzeeërs
53 en mijnenvegers af te stoten.

In de gezondheidszorg kan de bureaucratie bestreden worden door de indicatie aan de professionals over te laten in plaats van aan de CIZ-indicatieorganen. Het bureaucratische DBC-stelsel dat nodig is voor de marktwerking in de ziekenhuizen moet niet worden uitgebreid maar afgeschaft. Daarmee kan veel tijd en geld bespaard worden. Er komt een centraal inkooporgaan voor geneesmiddelen waarmee fors kan worden bespaard op de uitgaven voor geneesmiddelen. Daarvoor wordt ook de prijzenwet voor geneesmiddelen aangescherpt en uitgebreid. Door te beginnen met het invoeren van buurtzorg kan op termijn fors bespaard worden.

Door middel van aparte begrotingsartikelen kunnen we de uitgaven voor externen beperken tot maximaal 10 procent. Waterschappen kunnen als aparte bestuurslaag verdwijnen. Hun taken kunnen ook door de provincies worden uitgevoerd. Door meer Europese samenwerking kan het aantal van meer dan 150 ambassades en consulaten worden beperkt.

In het onderwijs groeit de bureaucratie en gaat steeds meer geld zitten in de uitdijende laag van managers en andere ondersteuning. Daarom wil de SP de financiering van scholen splitsen in een geormerkt deel dat aan leraren besteed moet worden en een ander deel voor andere kosten. Dat laatste deel kan gekort worden waarmee we verzekeren dat dit niet ten koste gaat van leraren maar van managers. Een aantal onderwijssubsidies wordt beperkt.

Omdat we aan het openbaar vervoer de komende jaren meer prioriteit geven komt er minder geld beschikbaar voor de uitbreiding van de wegeaanleg. De zorgpremie wordt inkomensafhankelijk. Daardoor kan de zorgtoeslag worden afgeschaft. Per saldo profiteren mensen met lagere inkomens hiervan.

MEER OVERHEIDSINKOMSTEN, EERLIJKERE LASTEN

Naast minder uitgeven zal de overheid ook moeten kijken naar meer inkomsten. In totaal wil de SP voor 6 miljard aan extra overheidsinkomsten vinden door vooral de lasten voor hogere inkomens en bedrijven te verhogen. Rechtse partijen die een oplossing voor het begrotingstekort alleen maar denken te kunnen vinden in bezuinigen, verkopen sprookjes. Uitgangspunt bij het verhogen van de overheidsinkomsten is dat we de rekening vooral daar willen leggen waar hij vandaan komt. Mensen met een niet al te hoog inkomen worden zoveel mogelijk ontzien.

Omdat ons belastingstelsel wel in naam progressief is maar in de praktijk veel minder door grote aftrekposten, worden deze aftrekposten vooral beperkt. De belangrijkste aftrekposten zijn de onbeperkte hypotheekrenteaftrek en de onbeperkte pensioenaf trek. Daaraan grenzen stellen is hard nodig. Het is onzinnig om enerzijds hoge progressieve tarieven te heffen en anderzijds via hoge fiscale subsidies de effecten daarvan weer teniet te doen. In de komende kabinetsperiode wordt de hypotheekrenteaftrek daarom gemaximeerd, tot 350.000 euro hypotheekschuld, tegen een maximale belastingaftrek van 42 procent. De invoering hiervan wordt geleidelijk over een periode van tien jaar ingevoerd. De aftrek van pensioenpremies wordt gemaximeerd op anderhalf keer modaal. De premieheffing voor de AWBZ is tot nu beperkt tot de eerste twee schijven van de inkomstenbelasting. Dit wordt uitgebreid naar alle schijven waardoor een meer rechtvaardige heffing tot stand komt. Er komt een nieuw toptarief van 65 procent.

De vermogensrendementsheffing wordt vervangen tot een vermogenswinstbelasting. Deze heffing kan op een meer rechtvaardige manier vermogensinkomsten belasten, doordat alleen over de daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten belasting verschuldigd is. De vermogensbelasting wordt opnieuw ingevoerd. Veel buitenlandse werknemers hoeven over 30% van hun inkomsten geen belasting te betalen omdat deze inkomsten worden aangemerkt als onkosten. Deze aftrek is onafhankelijk van de hoogte van het inkomen. Wij beperken het voordeel tot een inkomen van 70.000 euro per jaar.

Werken hoort lonend te zijn. Juist voor werknemers met een inkomen op of net boven het minimumloon is werken op dit moment vaak onvoldoende lonend. Door een gerichte bonus via de fiscus zouden we deze werknemers tegemoet kunnen komen, waarbij naarmate het inkomen hoger is, de belastingkorting geleidelijk wordt afgebouwd. De arbeidskorting zelf gaat ook omhoog. Een aantal milieuheffingen gaat omhoog en er komen nieuwe heffingen op onder andere het vliegverkeer, olie- en gaswinning, en batterijen.

1 De winstbelasting gaat omhoog naar 30 procent. De renteaftrek in de winstbelasting wordt beperkt om
2 het leegplunderen van bedrijven door strip- en sloopkapitalisten niet langer fiscaal te subsidiëren. Er wordt
3 (geleidelijk) een bankenheffing ingevoerd waarmee banken een deel van de door hen aangerichte schade
4 gaan terugbetalen. Daar staat tegenover dat investeringen door bedrijven voortaan met een hogere inves-
5 teringsaftrek worden beloond. Ook de winstbelasting voor woningcorporaties verdwijnt.

Overzicht financiering SP-programma	Miljarden euro's
Besparingen	14 mld
Extra uitgaven	10 mld
Lasten	6 mld
EMU-tekort in 2015	1¼% bbp

CONCLUSIE

16 Om het tekort in de komende kabinetsperiode fors terug te dringen stelt de SP voor om zo'n 14 miljard te
17 besparen op de overheidsuitgaven. Daar staan zo'n 10 miljard aan nieuwe extra uitgaven voor een mense-
18 lijker en socialer Nederland tegenover. Omdat we daarnaast maatregelen voorstellen om de inkomsten met
19 ruim 6 miljard te verhogen, vermindert het tekort tot 1¼ % bbp aan het einde van de komende kabinetspe-
20 riode. Op de lange termijn, na 2015, wordt uit hoofde van dit verkiezingsprogramma nog eens 6 miljard aan
21 besparing gerealiseerd.

Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam

T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
E sp@sp.nl

www.sp.nl